

Forum CARPE

Verksamhetsberättelse

Forum Carpe 1 april 2013 – 31 mars 2014

Den första april 2012 startade Forum Carpe, en kommungemensam funktion för verksamhets- och yrkesutveckling inom funktionshinderområdet. Funktionshinderområdet är litet i varje kommun samtidigt som det är brett och det behövs en samordning för att kunna genomföra adekvat kompetensutveckling.

Syftet var att skapa en hållbar struktur för att samordna aktiviteter, synliggöra verksamhetsområdet, höja kompetensen samt samla och sprida goda exempel.

Forum Carpes verksamhetsår är from 1 april tom 31 mars och följer därmed inte kalenderåret. Kommunernas deltagande i kompetensutveckling genomförd i Carpe redovisas däremot direkt till kommunerna i samband med tertial och bokslut.

Forum Carpe har fortsatt att utvecklas utifrån deltagande kommuners behov under verksamhetsåret. Målgrupp och användare är anställda - alla yrkeskategorier, på alla nivåer hos såväl kommunala som privata utförare samt myndighetsutövare. Kompetensutvecklingen utgår från genomförd kompetensinventering samt löpande diskussioner, bland annat vid besök i de deltagande kommunerna och stadsdelarna i Stockholm. Kompetensutveckling erbjuds i form av gymnasiekurser, högskolekurser, föreläsningar, seminarier, kortare kurser men även erfarenhetsutbyten och nätverk för lärande. Syftet är att deltagandet i kompetensutveckling i Carpe ska bidra till utveckling av verksamheten utifrån brukarnas behov. Medarbetarens kompetensplan ska vara utgångspunkten för deltagande i kompetensutveckling och målet är att den enskildes kompetens kommer arbetsgruppen till del.

Dessutom har ESF (Europeiska socialfonden) beviljat medel för projekt Carpe 2, som är ett komplement till Forum Carpe. Det övergripande målet för projektet är att personer med funktionsnedsättning får stöd och service av medarbetare som har rätt kompetens för sina arbetsuppgifter. Projektet genomförs i fyra delprojekt samt en sammanhållande del om lärande och utveckling av Carpes Yrkeskrav. Stockholms stad är administrativt ansvarig för Forum Carpe och projektägare av Carpe 2. Forum Carpe och projekt Carpe 2 har en gemensam organisation för att säkerställa såväl arbetseffektivitet som långsiktig hållbarhet.

I Forum Carpe deltar 24 av länets 26 kommuner. Avtal har skrivits mellan Stockholms stad och respektive kommun och förlängs med ett år om ingen av parterna skriftligen sagt upp överenskommelsen före den 30 november det år överenskommelsen löper.

Ingen av de deltagande kommunerna har sagt upp överenskommelsen den 30 november 2013 och därmed går Forum Carpe in i kommande verksamhetsår 1 april 2014 med lika många deltagare. Dialog med de två kommuner som ännu inte är med i Forum Carpe pågår.

Sveriges kommuner och landsting har ingått ett antal överenskommelser med regeringen som handlar om ett nationellt stöd till utvecklingsarbete för god kvalitet inom socialtjänsten och angränsande hälso- och sjukvård. I Stockholm län är det KSL (Kommunförbundet Stockholms län) som är ansvarig för satsningen.

I överenskommelsen för 2013 utvidgas satsningen till att även omfatta verksamhetsområdet, inom socialtjänst, stöd till personer med funktionsnedsättning. Den övergripande målsättningen är att ~~de~~ regionala stödstrukturerna ska stödja utvecklingen av evidensbaserad praktik inom verksamhetsområdet. Utifrån en nationell kartläggning 2012 identifierades tre områden inom vilka satsningen har sin fokus. Dessa är: förstärkt delaktighet och inflytande för barn och unga med funktionsnedsättning, förstärkt brukarmedverkan samt initiera, genomföra och utveckla systematisk uppföljning.

Under året beslutade KSL:s styrgrupp för kunskapsutveckling i socialtjänsten, att ge Forum Carpe uppdraget i Stockholms län att arbeta med satsningen. Från och med september förstärktes därför Forum Carpe med ytterligare en delprojektledare i första hand t.o.m. sista juni 2014. Under januari 2014 blev det klart att utvecklingsarbetet kommer att fortsätta hela 2014 med medel från SKL.

Som ett led i uppdraget har en kartläggning gjorts av hur arbetet bedrivs i dag inom de tre områdena ovan. Syftet med kartläggningen är att få en nulägesbild både som underlag för fortsatt kompetensutveckling och för att hitta goda exempel att sprida i lärandesyfte. Resultatet av kartläggningen är ett komplement till övrig dialog i Forum Carpe.

Forum Carpe har under året erbjudit kompetensutveckling i form av uppdragsutbildning inom främst vuxenutbildning på gymnasienivå men även enstaka platser på uppdragsutbildning på högskola (sex platser genom Forum Carpe), föreläsningar, seminarier och erfarenhetsutbyten. Forum Carpe samverkar med andra viktiga regionala aktörer såsom Landstingets Habilitering & Hälsa, KSL, Länsstyrelsen, Kommunal, FoU-enheter och andra utvecklingsprojekt såsom Consensio m.fl.

Forum Carpe är en regional organisation, men strategiska nationella frågor är ändå viktiga. Det är främst i Projekt Carpe 2 som samverkan sker med nationella aktörer som är viktiga för funktionshinderområdet såsom Handisam, Socialstyrelsen, Hjälpmedelsinstitutet, Kommunal samt intresseorganisationer på nationell nivå, men viss samverkan sker även via Forum. Viktigt är att framhålla att Forum Carpe inte belastas med kostnader som härrör från nationellt arbete.

Grupper/ Organisation

Projektledning

Forum Carpe och projekt Carpe 2 har en gemensam organisation för att säkerställa såväl arbetseffektivitet som långsiktig hållbarhet. Projektledningen som alla arbetar både i Forum Carpe och projekt Carpe 2, består av 6,75 anställda, varav 2,75 procent finansieras av Forum Carpe och resten av projekt Carpe 2, fördelat på åtta personer. I och med uppdraget kring evidensbaserad praktik förstärktes Forum Carpe med en delprojektledare, vilket gör att fr.o.m. september 2013 finns totalt nio personer i Carpes organisation varav några arbetar deltid. Projektledningen har bestått av en projektchef/projektledare, fyra delprojektledare, en projektassistent, en projektadministratör samt en informatör.

Styrgrupp

Under året har Carpes styrgrupp haft fyra möten, varav det ena var gemensamt med Carpe kommunansvarig (CKA). Vid det mötet presenterade Carpes externa utvärderare den första uppföljningen av Forum Carpe, samt halvtidsutvärdering av Carpe 2. Förutom ordinarie styrgruppsmöten har en work shop med styrgruppen arbetat fram underlag till beslut om bland annat bemanning i Forum Carpe efter att Carpe 2 avslutas sista juni 2014.

Strategiråden

Carpes strategiråd är ett råd som tillkom i samband med att Forum Carpe och projekt Carpe 2 startade. Det är ett sätt att samla viktiga aktörer på regional och nationell nivå, för att kunna arbeta tillsammans kring viktiga frågor. Förutom dessa gemensamma möten, finns samverkan mellan Carpe och de samverkanspartner som ingår i strategiråden kring konkreta frågor och i samband med kompetensutveckling.

Regionala strategirådet består av representanter från Länsstyrelsen, Kommunförbundet Stockholms län, Habilitering & Hälsa (SLL), FoU Södertörn, FoU NU, Kommunal och Projekt Consensio.

Det regionala strategirådet har haft fyra möten under året. Ett syfte med det regionala strategirådet är att utbyta erfarenheter och identifiera frågor för samverkan, något som förhoppningsvis kan gagna både funktionshinderområdet och regionen. Bland resultaten av arbetet i det regionala strategirådet kan samverkan kring framtida rekrytering med medverkan av Länsstyrelsen och Kommunal samt Ylva Disheden, SLL Tillväxt, miljö och regionplanering (TMR) nämnas. Ett annat resultat är planeringen och genomförandet av en föreläsning kring de nya reglerna kring assistansersättningen som trädde i kraft den 1 juli 2013. Föreläsningen genomfördes tillsammans med EU projektet Consensio, där Försäkringskassan är projektägare.

Nationella strategirådet består av representanter från Socialstyrelsen, Hjälpmedelsinstitutet, Handisam, Kommunal, FUB, Attention, Autism och Aspergerförbundet samt Hjärnskadeförbundet Hjärnkraft.

Det nationella strategirådet är främst kopplat till Carpe 2, men eftersom så mycket hänger ihop så presenteras och diskuteras frågor som gäller Forum Carpe även vid det nationella strategirådet. Förutom dessa gemensamma möten, finns samverkan mellan Carpe och de samverkanspartner som ingår i strategiråden kring konkreta frågor och i samband med kompetensutveckling. Det nationella strategirådet har haft fyra möten under året, varav det ena gemensamt med nationella Kompetensrådet.

CKA

En viktig länk i Carpes projektorganisation är CKA (Carpe Kommun Ansvarig). Deltagarna fungerar som vidarekommunikatörer och ansvariga i respektive kommun. För att kunna driva en så omfattande samverkan som Forum Carpe är, behövs en ansvarig i varje kommun. CKA är en viktig länk i dialogen med deltagande kommuner.

Under året har det varit sex möten med CKA varav ett gemensamt med styrgruppen. Vid det mötet presenterade Carpes externa utvärderare den första uppföljningen av Forum Carpe, samt halvtidsutvärdering av Carpe 2. CKA mötena innehåller information och dialog i frågor som är viktiga för utvecklingen av Carpe.

Kompetensombud

En annan viktig länk i Carpes projektorganisation är Kompetensombuden. Kompetensombudet är någon som har chefens och kollegornas förtroende och som är intresserad av utvecklingsfrågor. Då det tillkommer nya Kompetensombud kontinuerligt, har det under året erbjudits en kurs för nya Kompetensombud vid två tillfällen. Kurserna har genomförts av projektledningen. Därutöver har sju Kompetensombudsträffar genomförts under året. Innehållet i Kompetensombudsträffarna har varit en blandning av information och erfarenhetsutbyte. Vid två tillfällen har det varit träffar som vänt sig till både Kompetensombud och chefer, som ett led i att arbeta med lärande och vardagsutveckling. Kompetensombuden är betydelsefulla vidarekommunikatörer och det är viktigt att de därför har rätt information.

Intresseorganisationer

Referensgruppen med intresseorganisationer på länsnivå har haft fyra möten under året. En av delprojektledarna har tillsammans med en projektassistent ansvarat för dessa möten. Syftet med referensgruppen är bland annat ömsesidigt erfarenhetsutbyte och förhoppningsvis olika former för samverkan. Frågan om evidensbaserad praktik har under hösten funnits med som tema på referensgruppens möten.

Information/Spridning

Forum Carpes främsta informationskanal är hemsidan vars huvudmålgrupp är deltagare i forumet och projekt Carpe 2. Hemsidan fungerar som en portal för både forumet och projektet för att underlätta för deltagarna och effektivisera webbarbetet.

Hemsidan är ständigt under utveckling och under året har bland annat en ny ingång för lärande och vardagutveckling tagits fram innehållande en verktygslåda med diverse material. Även nya sidor om EBP-satsningen har skapats.

CARPE-bladet som ges ut ca 2 gånger per termin är en annan informationskanal. Bladet skickas ut till deltagande kommuner samt till personer som valt att prenumerera på bladet via Carpes hemsida. Fyra CARPE-blad har getts ut under året.

För att serva deltagarna med en överblick över vilka kompetensutvecklingsinsatser som erbjuds skickas ett digitalt kursblad, På gång i Forum Carpe, ut fyra gånger per år. Det senaste som kom ut i början av mars innehöll aktiviteter för april - juni 2014.

Nytt och uppdaterat material kring Carpes Yrkeskrav har tagits fram, både för tryck och som pdf att ladda ner från hemsidan.

Nedan följer ett axplock av informationstillfällen som genomförts under året, förutom ovan nämnda:

Carpes projektchef har regelbundna informationsmöten med Stockholms stads biträdande socialborgarråd med ansvar för funktionshinderfrågor. Under året genomfördes två informationsträffar för privata utförare som bedriver verksamhet i någon av de kommuner som är med och delfinansierar Forum Carpe. Inbjudan som skickats ut via kommunernas handläggare, lockade deltagare från ett antal företag. Syftet med träffarna var att berätta om de möjligheter som erbjuds via Forum Carpe.

En delprojektledare deltog vid en nätverksträff som Livsmedelsverket bjöd in till. Vid träffen möttes yrkesverksamma i olika kategorier för att diskutera mat och hälsa för personer med funktionsnedsättningar. Delprojektledaren informerade vid denna träff om Carpes verksamhet.

Under perioden september till december informerades det om Forum Carpes nya uppdrag kring evidensbaserad praktik i socialtjänsten för Kompetensombud, LSS-handläggare och CKA. Information gavs även vid Dag om daglig verksamhet, Dag om personlig assistans och Dag om boende. Vid träff för privata utförare i Stockholms län samt i Carpes regionala strategiråd och rådet för brukarorganisationer, informerades också om satsningen

Uppföljning/Utvärdering

Under januari - mars 2014 pågick den kommundialog som består av att projektledningen besöker deltagande kommuner. Det är möten som har till syfte att i dialog följa upp vad som gjorts och vad som pågår i Carpe men också vad som pågår i kommunerna och som man eventuellt skulle kunna/vilja dela med sig av. En fråga vid årets kommundialog har varit ”vad gör vi med resultaten av Carpe 2?” Där har kommunerna en unik möjlighet att på olika sätt förvalta resultaten i Forum Carpe framöver. Nöjdhet och behov av kompetensutveckling har diskuterats men också olika frågor som respektive kommun önskat diskutera. Exempelvis har många kommuner velat diskutera ”Titelfrågan”. Vem som deltagit på dessa träffar ser olika ut och bestäms förstås av respektive kommun. Exempel på deltagare är chefer, verksamhetsutvecklare, politiker, fackliga representanter och Kompetensombud. Kommunrundan är ett viktigt redskap för den dialog som måste finnas för att Carpe ska fungera.

Ramböll, som utvärderar både Forum Carpe och projekt Carpe 2, medverkade vid ett möte med styrgruppen och CKA i september och presenterade resultatet av den uppföljning av Forum Carpe och halvtidsutvärdering av Carpe 2 som genomfördes under våren 2013.

Processutvärdering

Processutvärderingen är ett verktyg för att följa och utvärdera Carpe på arbetsplatsnivå, det vill säga att se att arbetet framskrider såsom planerat och att kunskaper och erfarenheter tas tillvara och används. Det är främst ett verktyg för arbetsplatserna att få diskussionerna om lärande och utveckling till arbetsplatsnivå. Syftet är att följa och utvärdera att arbetet framskrider såsom planerat och att kunskaper och erfarenheter tas tillvara och används.

Men även för att få en helhetsbild av arbetet på en övergripande nivå. Under året har Processutvärderingen varit ett tema på möten med styrgrupp, CKA och Kompetensombud, då med fokus på den nytta verksamheterna kan ha av att genomföra Processutvärderingen.

Tre frågor

Under december 2013 – januari 2014 genomfördes en enkätundersökning med tre frågor till chefer, kompetensombud och samordnare. Totalt svarade 99 medarbetare varav 22 enhetschefer, 69 kompetensombud och 8 samordnare. Av de verksamheter som de representerade låg boende i topp följt av daglig verksamhet, personlig assistans och en mindre grupp från barnverksamheterna.

Frågorna som ställdes var:

Vad har Carpe betytt för dig personligen?

Vad har Carpe enligt din uppfattning, betytt för arbetsgruppen(erna)?

Vad har Carpe enligt din uppfattning, betytt för brukarna?

Resultatet av Tre frågor har redovisats på Carpes hemsida.

Kompetensutveckling

En lista över den kompetensutveckling som genomförts from 1 april 2013 tom sista december 2014 återfinns i slutet av dokumentet. Nedan följer en övergripande beskrivning av planering och genomförd kompetensutveckling under året.

Planering

Till grund för forumets kompetensutveckling finns den kompetensinventering som genomfördes under våren 2012. Utifrån den har kompetensutvecklingsinsatserna utvecklats i kontinuerlig dialog med deltagande kommuner bland annat via CKA-möten och Kompetensombudsträffar, samt den kommunrunda som genomförs en gång om året.

Den kompetensutveckling som erbjuds utgår även från Carpes Yrkeskrav, bestående av sex övergripande yrkeskrav. För att tydliggöra vilken av de sex yrkeskraven som ligger till grund för respektive kompetensutveckling ”stämplas” kursinbjudningarna med aktuellt yrkeskrav.

Under året har Forum Carpe erbjudit olika former av kompetensutveckling som föreläsningar, seminarier, erfarenhetsutbyten och kortare (icke poänggivande) kurser, något som ingår i den delfinansiering som varje deltagande kommun betalar (för närvarande 1,75 kr/invånare). Forum Carpe upphandlar och administrerar även uppdragsutbildning inom gymnasial vuxenutbildning samt högskoleutbildning, där varje kommun själva finansierar kurskostnaden.

Upphandlingen gällande vuxenutbildning och andra kortare kurser avslutades under våren och de nya avtalen började gälla from 1 juli 2013. Under året har mycket arbete ägnats åt att säkra funktionshinderperspektivet i den kompetensutveckling som planeras. Stor vikt har även lagts på att följa och utvärdera kompetensutvecklingen hos de nya leverantörerna.

Från och med hösten 2013 samarbetar Carpe med:

SweJa – gymnasiekurser

Kompetensutvecklingsinstitutet – social dokumentation och
Lex Sarah

Lärgården – olika funktionsnedsättningar
och dess konsekvenser

Gymnasiekurser

Under året har tre gymnasiekurser startats i Forum Carpes regi. Det är kurserna Specialpedagogik 1 och 2, som ingår i både Vård- och omsorgsprogrammet och Barn- och fritidsprogrammet som erbjudits. Dessutom har två kurser som startades i mars 2013 avslutats under året.

Högskolekurser

Högskolekursen ”Att arbeta med personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, förstå, bemöta, samarbeta” 7,5 hp, har haft sex deltagare från Forum där respektive arbetsplats bekostat kursplatsen. Övriga deltagare var från Carpe 2 (delprojekt handläggare och arbete och studier)

En behovsinventering gällande högskolekurser för kommande läsår har genomförts med sista svarsdag den 28 mars 2014. Resultatet visade att det inte finns tillräckligt stort intresse för att kunna avropa högskolekurser under kommande verksamhetsår. Det intresse för högskolekurser som finns är spritt på ett antal olika kurser och det ger inte tillräckligt underlag för att avropa en kurs med 25 platser. När Carpe 2 avslutas försvinner möjligheten att genomföra kurser gemensamt.

Övrig planering

Under året har en mängd planeringsmöten genomförts med olika aktörer inför diverse kompetensutvecklingsinsatser inom Forum Carpe. Nedan beskrivs ett axplock av dem:

Planering kring kompetensutveckling till hösten 2013 påbörjades med de två nya utbildningsanordnarna SweJa och Kompetensutvecklingsinstitutet. En god kontakt och en grundlig dialog direkt med de lärare som ska hålla i kurserna är nödvändig för att säkerställa att funktionshinderperspektivet är det rätta, att rätt direkta målgrupp samt rätt yttersta målgrupp är i fokus.

Olika planeringsmöten med Habilitering och Hälsa har genomförts, bland annat med Center för kommunikativt och kognitivt stöd, kring det mycket efterfrågade området kommunikation.

Planering påbörjades av en fördjupning kring utvecklingsstörning på B- och C-nivå tillsammans med Lena Fager, leg. Psykolog, leg. Psykoterapeut, Habiliteringscenter Nacka. Ambitionen har varit att skapa en kurs med en uttalad förväntning om en lärandeförankring på arbetsplatsen. En del av de verktyg och idéer som skapats i Carpe 2 kring den sammanhållande delen om lärande har använts och utvärderas för att sedan användas som ett resultat i både Forum Carpe och Carpe 2.

Planering tillsammans med forskare och praktiker har pågått kontinuerligt under året och resulterat i olika kompetensutvecklingsinsatser.

Under året genomfördes ett antal planeringsmöten med såväl Karolinska Institutet som Ersta Sköndal högskola för att planera olika seminarier och föreläsningar.

Under hösten planerades det för arbetet kring EBP och den webbkartläggning av nuläget i kommunerna som genomfördes i december – januari. Detta för att kunna hitta goda exempel att sprida och för att få en bild av hur man arbetar i kommunerna samt identifiera kompetensutvecklingsbehov inom området. Kartläggningen ska ligga till grund för ett fort-

satt utvecklingsarbete i länet. Resultatet av kartläggningen finns på

www.projektcarpe.se

Planering av delaktighetsveckan, inom ramarna för uppdraget kring evidensbaserad praktik inom socialtjänst, skedde också under perioden. Delaktighetsveckan planerades av alla delprojektledare tillsammans. Därutöver planerades och avropades en högskolekurs ”Att samtala med barn autism, med eller utan utvecklingsstörning” 7,5 hp.

Planering inför pilotutbildning i Delaktighetsmodellen har också genomförts under perioden.

Genomförande

Statistik över deltagande skickas ut till CKA i samband med tertial och bokslut.

124 personer har gått gymnasiekurserna Specialpedagogik1 och 2 under året. Sex personer har deltagit i högskolekursen ”Att arbeta med personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, förstå, bemöta, samarbeta” 7,5 hp. Kursen var öppen för både forumet och projektet.

Liksom i tidigare projekt Carpe så genomförs vissa kompetensutvecklingsinsatser med egen kompetens, alltså kompetens som finns i projektledning, hos samverkansparter och hos projektdeltagare. Andra kompetensutvecklingsinsatser beställs hos någon upphandlad utbildningsanordnare, av forskare eller andra experter.

Kompetensutveckling som genomförts av någon upphandlad utbildningsanordnare, av forskare eller andra experter är exempelvis:

KI genomförde under året en rad föreläsningar och seminarier inom områdena förvärvad hjärnskada, neuropsykiatriska funktionsnedsättningar samt epilepsi.

Habilitering & Hälsa genomförde ett antal föreläsningar om olika funktionsnedsättningar såsom utvecklingsstörning, autism och Aspergers syndrom. Två seminarier om tre förmiddagar genomfördes under namnen ” Vad är autism” och ” Vad är förvärvad hjärnskada?”. Seminarier serierna genomförs på lättillgänglig svenska i en mindre grupp för att skapa utrymme för frågor och förklaringar. Kursens målgrupp var medarbetare som inte har svenska som modersmål och/eller är helt nya i verksamheten.

En tredagarskurs i ämnet Utvecklingsstörning B- och C-nivå, ett efterfrågat kunskapsområde, hade sin kursstart under perioden och upprepades efter utvärdering med kursdeltagarna samt i gruppen av Carpe kommunansvariga (CKA). Vad som provats i den här kursen är att lägga på en lärandemodell utifrån den blankett som skapats och kallas Lärandeblanketten: www.projektcarpe.se/dokument/forum%20carpe%202/larandebblankett.pdf

Redan i inbjudan anges att man startar kursen i den egna arbetsgruppen genom att prata om vilka frågor gruppen kan söka svar på genom deltagaren. Därefter får man mellan gångerna uppgifter att förankra i det egna arbetet. Efter kursen är det önskvärt att man följer upp kursen i arbetsgruppen.

En tredagarskurs runt Livets slut genomfördes. Många personliga assistenter hade anmält sig trots att kursen i huvudsak hade personer med utvecklingsstörning boende på gruppboende i fokus. Detta visade på ett stort behov av detta område för just personliga assistenter vilket ledde till planering och utveckling av den kurs runt MS, ALS, demens och stroke som vänder sig till personliga assistenter. Temat Livets slut har förstärkts i den kursen.

En fyradagarskurs om MS, ALS, demens samt stroke genomfördes vid Lärgården för personliga assistenter.

En tredagarskurs som tar upp hur olika funktionsnedsättningar kan påverka människans utveckling, liv, lärande och delaktighet i samhället genomfördes under året. Kursen gav också kunskaper om stöd för att stärka individen utifrån behov och förutsättningar. En kurs som genomfördes av SweJa Kunskapscenter under rubriken Människans utveckling i ett livsloppsperspektiv.

Föreläsningar och kortkurser i social dokumentation och Lex Sarah har genomförts flera gånger under året enligt tidigare koncept.

Ett seminarium om epilepsi genomfördes vid två tillfällen under perioden. Karolinska Institutet ansvarade för seminarierna som ger grundläggande kunskaper om epilepsi.

Hjärnskadecenter har under våren genomfört två olika varianter på föreläsning kring förvärvad hjärnskada, en tredagarskurs på lätthört och en grundläggande föreläsning.

Under perioden genomfördes två föreläsningar i samverkan med delprojektet för handläggarkompetens i projekt Carpe 2. Det rörde sig om en föreläsning om våldsutsatta kvinnor med funktionsnedsättning. Medverkande var en av projektledarna från det nu avslutade projektet Dubbelt utsatt. Den andra föreläsningen genomfördes i samverkan med medarbetare från SUF kunskapscentrum. SUF verkar för stöd till föräldrar med kognitiva svårigheter och deras barn och de betonade vikten av samverkan mellan olika yrkesgrupper för att stödet ska fungera.

Två föreläsningar med en fördjupad nivå inom området för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar genomfördes, även dem i samverkan med projekt Carpe2, den ena med kommunikation som tema och den andra med ADHD och missbruk.

Bland det som genomförs med egen kompetens återfinns bland annat: Yrkeskravsseminarie för chefer och arbetsledare samt Yrkeskravseminarium för ”alla”. Dessutom har nätverksträffar för Yrkeskravsankare genomförts under året. Därutöver har fyra träffar för dem som planerar att starta arbetet med materialet ”Så får vi det bra på jobbet” genomförts i egen regi.

Seminarierna om ”Grundläggande värden för medarbetare och chefer” genomförs i samverkan med Funktionshinderombudsmannen i Stockholms stad, Riitta-Leena Karlsson. En återkommande aktivitet där man får möjlighet att diskutera grundläggande värden som LSS, FN-konventionen och funktionshinderpolitiska mål utifrån den praktik där man befinner sig.

Carpe café

Carpe café, en form av erfarenhetsutbyte i strukturerad form bestående av både presentationer av hur man *kan* arbeta med en viss fråga samt diskussioner, har genomförts under året. Bland annat inom följande områden:

Motiva dagliga verksamhet presenterade sin verksamhet för personer med förvärvade hjärnskador. De berättade om hur de har strukturerat och organiserat verksamheten så den kommer brukarna bäst tillgodo.

Normkritik, relationer och sexualitet med RFSL Stockholm och Örebro kommun. Där fick deltagarna ta del av RFSLs arbete kring HBTQ-frågor och normkritik. Örebro kommun presenterade sin metod, RoS, som handlar om att tillsammans med brukare diskutera relationer och sexualitet.

Ett Carpe Café om café och restaurangverksamhet genomfördes på initiativ från en deltagande verksamhet i Carpe 2.

Ett dialogmöte med rubriken ”Från beställning till genomförandeplan” har genomförts under året. Det var både handläggare och utförare i olika verksamheter som tog chansen att diskutera övergripande kring hur beställningar och genomförandeplaner kan utformas för att skapa ett bättre samarbete för brukarens bästa.

Evidensbaserad praktik

En inspirationsföreläsning om Delaktighetsmodellen genomfördes av Ann-Christine Gullacksen från FoU Skåne och en föreläsning om evidensbaserad praktik genomfördes av Lars Oscarsson vid Ersta Sköndals högskola. Båda dessa var en del av satsningen på en evidensbaserad praktik inom socialtjänsten. Som en del av denna satsning startade också en högskolekurs, ”Att samtala med barn autism, med eller utan utvecklingsstörning” 7,5 hp.

Delaktighetsmodellen, en inspirationsföreläsning har genomförts och flera i projektledningen och några personer i Carpe kommunerna utbildar sig för att bli utbildare i modellen.

Delaktighetsveckan som var ett resultat av EBP-satsningen, planerades tidigare i januari, gick av stapeln i mitten av mars. En fullsatt vecka med olika perspektiv på delaktighet. Samtidigt pågick även en informationsdel i rummet bredvid där olika intressenter visade upp sina material, såsom Habilitering och Hälsa och Centrum för Lättläst.

Dag om

Dag om boende genomfördes med medverkan av projektledarna från projektet Den hälsosamma gruppboenden. Projektet visar på vissa förbättringar i hälsan för boende på gruppboenden som kan kopplas till den metod som framtog i projektet. Det är framförallt hos kvinnor som bor på gruppboenden som hälsan är betydligt sämre än genomsnittet i befolkningen.

Dag om personlig assistans genomfördes med Lottie Giertz universitetslärare inom socialt arbete vid Linnéuniversitetet och Hanna Egard, universitetslärare inom handikapp- och rehabiliteringsvetenskap på Malmö Högskola. De presenterade sina avhandlingar om ”Erkännande makt och möten” respektive ”Personlig assistans i praktiken”.

Dag om daglig verksamhet handlade detta år om att man som brukare ska få vara delaktig i sitt eget liv, bland annat om hur man tillsammans med brukaren skapar en genomförandeplan utifrån brukarens egna önskemål. Dagen fortsatte med en föreläsning kring hur man i praktiken ger stöd för att stärka brukarens möjligheter till delaktighet i vardagen. Det var även en del som handlade om hur verksamheter kan se ut för att passa olika individer.

Erfarenhetsutbyten och nätverk

Samordnare

Under året genomfördes två träffar för samordnare (dvs arbetsledare utan att vara chef) för att ge samordnare en möjlighet att diskutera sitt uppdrag och yrkesroll.

Paramedicinare

Erfarenhetsutbyte för paramedicinare har genomförts vid tre tillfällen under året. Erfarenhetsutbytet har haft olika teman såsom att ta del av senaste nytt kring smarta telefoner och speciellt appar. I början på hösten 2013 var nätverket på studiebesök på Micasa och Hjälpmedelsinstitutets visningslägenheter som visar hur man kan inreda för att skapa bättre tillgänglighet. I mars i år har det varit en vanlig träff där paramedicinarna själva diskuterade sin yrkesroll, framtid och hur deras uppdrag kan utvecklas.

Verksamhetsutvecklare

Erfarenhetsutbyte/nätverk för verksamhetsutvecklare efterfrågades och startades under Forum Carpes första år. Under året har dessa erfarenhetsutbyten fortsatt och utgår från de behov som identifieras i gruppen. Under hösten 2013 var temat systematiskt kvalitetsarbete och Nacka kommun presenterade sitt arbete. Vid 2014 års första erfarenhetsutbyte var temat evidensbaserad praktik, ett tema som kommer att fortsätta diskuteras.

Samverkan

Allt som genomförs i Carpe – såväl inom projekt Carpe 2 som Forum Carpe – görs i samverkan. Alla möten och träffar planeras och genomförs utifrån grundtanken att knyta ihop arbetsplatserna inom verksamhetsområdet funktionshinder i länet.

Genom både det regionala och det nationella strategirådet sker samverkan med viktiga aktörer på regional och nationell nivå.

Exempel på samverkan

Forum Carpe är medarrangör i konferensen Autism i fokus som hålls i april 2014. Konferensen arrangeras av KIND vid Karolinska Institutet och andra medarrangörer är Habilitering och Hälsa, Autism- och Aspergerförbundet, Attention m.fl. För Carpes del handlar medverkan framförallt om att sprida information om konferensen genom sina kanaler. En av delprojektledarna har deltagit i allt planeringsarbete kring konferensen under året.

Utveckling

Yrkeskrav

Carpes generella Yrkeskrav har reviderats under hösten så att socialpsykiatri nu ingår i dessa.

Arbetet med att vidareutveckla Carpes generella Yrkeskrav till specifika, har fortsatt under året. De tre arbetsgrupperna med chefer från boende, daglig verksamhet och personlig assistans har under ledning av delprojektledarna fortsatt sitt utvecklingsarbete. Det som startade som ett arbete för att ta fram specifika Yrkeskrav inom dessa områden har utvecklats till att handla om uppdrag och yrkesroll vilket de nu också kallas. Dessa beskrivningar av uppdrag och yrkesroll har även socialpsykiatri nu börjat arbeta med och är snart färdiga med sitt förslag.

Beskrivning av yrkesroll och uppdrag har resulterat i ett material som på ett mycket bra sätt kompletterar de generella Yrkeskraven. Materialet är nu på remiss till bland annat Socialstyrelsen, Kommunal och intresseorganisationer på riks nivå. De har alla visat stort intresse för ett dokument som detta. Under året har andra grupper, såsom Kompetensombud och Yrkeskravsankare fått titta på materialet och lämnat synpunkter. Specifika Yrkeskrav – uppdrag och yrkesroll fanns även med som en punkt på höstens tre dagar om boende, daglig verksamhet och personlig assistans.

Titlar och kompetensnivåer

Under året har arbetet med titlar kopplat till kompetensnivåer tagit fart, både i länet och i landet. Flera kommuner i länet arbetar aktivt med frågan och Forum Carpe erbjuder erfarenhetsutbyten för dessa. Tyresö kommun blev först i länet med att byta till titeln Stödassistent. Titelbytet genomfördes vid årsskiftet 2014.

Under hösten/vintern genomfördes en inventering både i länet och i landet (via NKR) av hur arbetet med titlar kopplat till kompetensnivåer fortskrider. Resultatet av inventeringen finns på www.projektcarpe.se

Strategiskt arbete

Forum Carpe är en regional organisation men strategiska nationella frågor är ändå viktiga. Viktigt är att framhålla att Forum Carpe inte belastas med kostnader som härrör från nationellt arbete.

Strategiskt arbete där kompetensutveckling kan ses som ett mål men även medel för det strategiska påverkansarbetet, sker både regionalt och nationellt.

Ett viktigt område inom Forum Carpe är kunskap runt de lagar och riktlinjer som ligger till grund för värdegrunden. Efterfrågat är också att kompetensutveckling ska ha ambitionen att gå från teori till praktik. Föreläsningar kring de grundläggande värden som styr verksamhetsområdets mål och krav har skapats och erbjuds medarbetare och chefer regelbundet. Föreläsare är Riitta-Leena Karlsson, funktionshindersombudsman i Stockholms stad.

Föreläsningens ambition är att med hjälp av frågeställningar ta teorin till deltagares praktik. Detta utifrån ambitionen att låta tanken om lärande och vardagsutveckling på den egna arbetsplatsen genomsyra aktiviteter. Låta lärandeperspektivet från Carpe 2 genomsyra Forum Carpe.

Att förankra kunskap om grundläggande värden är viktigt för att intentioner i lagstiftning och konventioner om mänskliga rättigheter ska uppnås. Runt detta har en dialog förts med Handisam (inom kort Myndigheten för delaktighet), i syfte att omvärldsbevaka men också för att de ska kunna verka runt frågan i kontakt med praktiken.

Det är strategiskt viktigt att tillsammans med Handisam arbeta vidare kring detta, både för våra verksamheter och nationellt för att målgruppen som är i behov av insatser ska ses som medskapare av samhällstjänster och för att fortsätta förankringen av medborgarperspektivet.

En delprojektledare deltog i en referensgrupp på SKL runt arbetat med frågan om beslutsstöd liknande BPSD (Beteendemässiga och Psykiska Symtom vid Demens) inom området stöd till personer med funktionsnedsättning. Referensgruppens arbete har fungerat som underlag i en förstudie som sedan går vidare till Socialdepartementet. En rapport om förstudien beskriver nu att det kan finnas skäl att utarbeta någon form av be-

slutstöd, verktyg, dock ej likt BPSD i den bemärkelsen att det blir ett nationellt kvalitetsregister. Syftet skulle vara att öka kvaliteten för målgruppen genom användandet av någon form av verktyg som kan hjälpa till att förstå och rätt bemöta svåra beteenden. Bland annat när det gäller svåra beteenden i samband med demens. Detta är ett arbete som förväntas tas fram under 2014 och provas och utvärderas därefter i en pilot, innan dess behövs kunskapsunderlag om metoder och arbetssätt.

Socialstyrelsen kontaktade Carpes projektledning med anledning av rege-
ringsuppdraget runt beslutstöd vid nedsatt beslutsförmåga och tvångs-
samt begränsningsåtgärder. En dialog har förts och kontakt förmedlats
med Nationella Kompetensrådets verkställande utskott där dialog kring
frågan gick av stapeln i slutet av mars i syfte att möjliggöra en nationell
dialog för Socialstyrelsen.

Regional nivå:

Ett dialogmöte anordnades för chefer och nyckelpersoner för att diskutera
framtida kompetens- och rekryteringsbehov. Mötet genomfördes i sam-
verkan med Länsstyrelsen och medverkande vid mötet var, utöver Läns-
styrelsen även Stockholms Läns Landsting, Kommunal, representanter
från regionala och lokala programråd.

Nationell nivå:

Socionomdagarna gick av stapeln i mitten på november 2013. De arran-
geras av fackförbundet SSR med Socialstyrelsen och Stockholms stad
som medarrangör. Två av Carpes delprojektledare var inbjudan att hålla
ett seminarium om Forum Carpe och Carpe 2. Seminariet var välbesökt
ca 50 deltagare var med och lyssnade.

Forum Carpe deltog som utställare på konferensen om personer med fler-
funktionshinder som Nka anordnat.

Skolverket

Under året har Carpes projektchef deltagit i de möten med Skolverkets
nationella programråd för Barn- och fritidsprogrammet som genomförts
under året. Där har Carpe en representant för perioden 2013 – 2016.

Regionala programråd

En delprojektledare och en CKA-representant ingår i de regionala program-
råd för Barn- och fritidsprogrammet och Vård- och omsorgsprogrammet,
som finns i länet. De har deltagit i de möten som genomförts under peri-
oden. Att finnas med i dessa programråd är strategiskt viktigt då det är en
möjlighet att påverka utbildningarnas innehåll samt vara en länk mellan
skola och arbetsliv bland annat i diskussioner som gäller det arbetsplatsför-
lagda lärandet. Aktuella frågor på båda programråden var praktikplatser
och handledning till det arbetsplatsförlagda lärande (APL) som ingår i pro-
grammen. Inom ramarna för projekt Carpe 2 har ett projekt för att ta fram
en handledarutbildning pågått under året. Resultatet kommer att förvaltas
av Forum Carpe.

Andra projekt

Möte med projektledare för ESF-projektet Arbetsam i syfte att utbyta erfarenheter.

Möte med EU-projektet Consensio har genomförts under året i syfte att utbyta erfarenheter och hitta samverkansvinster.

Styrgruppen för Lättläst hade under året ett möte där en delprojektledare representerade Forum Carpe.

Nationella Kompetensrådet (NKR)

Det nationella Kompetensråd som bildades under föregående projekt Carpe, har under året haft två möten varav ett lunch-till-lunch-möte. Under hösten 2013 var samtliga regioner i landet representerade. Nationella Kompetensrådet är främst knutet till Carpe 2, men det som diskuteras i rådet är högst relevant för Forum Carpe. En viktig fråga som diskuteras på olika sätt under året är framtiden för NKR. Carpe 2 ansvarar för rådet till och med sista juni och under våren intensifieras det påbörjade arbetet med att få någon arvtagare som kan ta över ansvaret.

Nationella Kompetensrådets verkställande utskott

Har under året haft två möten. En stor del av dessa möten ägnades åt att diskutera med utredare från Socialstyrelsen gällande deras arbete med en vägledning för genomförandeplaner, samt regeringsuppdraget om begränsningsåtgärder. En annan fråga av vikt är dialogen om att hitta möjliga arvtagare till det nationella arbetet som startats i Carpe och resulterat i Nationella Kompetensrådet.

Kommunal

Möte med två representanter från Kommunals förbundskontor genomfördes vid olika tillfällen under året med diskussioner om yrkesutveckling och behov av kompetens mm.

Intresseorganisationer

Förutom den samverkan med intresseorganisationerna som finns genom referensgruppen på länsnivå samt det nationella strategirådet, har olika möten genomförts under året. Bland annat återkommande erfarenhetsutbyten med FUB på riksnivå men även med andra organisationer på riksnivå, i syfte att samverka. Samverkan med Autism- & Aspergerförbundet kring deras arbete kring Autismspecifik kompetens har fortsatt under året. Under året har ett antal möten med representant från förbundet genomförts och de har även medverkat vid kompetensutveckling i Forum Carpe.

Vad har fungerat bra under året

Dialogen med samverkansparter och deltagare i Forum Carpe har fungerat bra under året.

Ett stort antal kontakter har tagits både internt bland Carpes deltagande aktörer och externt bland t ex intresseföreningar, forskare och myndigheter. Alla har varit mycket intresserade av att samverka kring olika frågor som kan leda till kompetensutveckling för Carpes deltagare.

Vad har varit en utmaning under året

En svårighet eller rättare sagt utmaning, har även under detta år, varit att där det behövs, förklara skillnaden mellan Forum Carpe och projekt Carpe 2. En förutsättning för ett lyckat resultat är samverkan, både mellan deltagande kommuner och mellan Forum Carpe och projekt Carpe 2. Att vissa kompetensutvecklingsinsatser arrangeras av Forum Carpe och projekt Carpe 2 gemensamt kan ses som en tillgång men även bidra till svårigheten att tydliggöra skillnader. Så länge Carpe 2 pågår arbetar projektledningen på olika sätt för att tydliggöra skillnaden.

En av uppgifterna i Forum Carpe är att upphandla, beställa och administrera enskilda kurser och kortkurser. Processen kring att kvalitetssäkra upphandlad kompetensutveckling har i en del fall varit en utmaning som tagit mycket tid i anspråk. Ett viktigt arbete som har prioriterats under verksamhetsåret.

Ekonomi

Forum Carpe har 3,4 miljoner i intäkter för verksamhetsåret. Efter andra verksamhetsårets slut har Forum Carpe ett överskott på ca 500 000 kr.

Forum Carpe delar lokaler med projekt Carpe 2 (t.o.m. 30.06.2014) och lokalkostnaderna är därför relativt låga.

I september fick Forum Carpe uppdraget att arbeta med satsningen kring evidensbaserad praktik i socialtjänsten som nu även omfattar funktionshinderområdet. I och med uppdraget följde medel som använts till anställning av ytterligare en delprojektledare och till kompetensutveckling inom området EBP. Det gör att Forum Carpe under året haft mer medel till kompetensutveckling än enbart kommunernas finansiering.

Andra förklaringar till överskottet är att kompetensutveckling genomförs både i Forum Carpe och projekt Carpe 2, något som gör att Forum Carpes kompetensutveckling ibland konkurrerar (tidsmässigt) med projekt Carpe 2. Det är förstås i grunden positivt att det erbjuds kompetensutveckling både inom forumet och projekt, men det kan vara en av förklaringarna till överskottet.

En annan förklaring till överskottet är att en relativt stor del av den kompetensutveckling som genomförts under året, har genomförts med egen

kompetens, alltså inte köpts. Kompetensutveckling har genomförts både av projektledningen (kurs för nya Kompetensombud, Yrkeskravsseminarier, Träffar inför arbete med Gröna materialet” etc.) och andra personer som är verksamma inom kommuner som ingår i Carpe. Under året har det exempelvis gällt, Bildstöd och Grundläggande värden. Även de erfarenhetsutbyten som erbjuds, görs med egen kompetens och är något som är en av Forum Carpes viktiga uppgifter.